

Föräldrapenning från Sverige för förälder i ett annat medlemsland Artikel 67 förordning 883/2004

Personer skall ha rätt till familjeförmåner i enlighet med lagstiftningen i den behöriga medlemsstaten även för sina familjemedlemmar som är bosatta i en annan medlemsstat som om de vore bosatta i den förra medlemsstaten. Pensionstagare skall dock ha rätt till familjeförmåner i enlighet med lagstiftningen i den medlemsstat som är behörig beträffande deras pensioner.

Rätten till familjeförmåner är alltid kopplad till en persons familjesituation. Enligt avgöranden från EU-domstolen kan en arbetstagares make direkt åberopa en rätt till familjeförmåner. Det gäller under förutsättning att familjemedlemmen har rätt till förmånen enligt den nationella lagstiftningen, exempelvis uppfyller villkoren för föräldrapenning.

Den andra föräldern kan därför i samma samordningssituation omfattas av ett annat medlemslands lagstiftning och ändå ha rätt till familjeförmåner i Sverige (artikel 67 i förordning 883/2004). Enligt principen om ett lands lagstiftning i förordning 883/2004, ska dock i första hand familjeförmånerna beviljas den person som svensk lagstiftning gäller för. EU-domstolens praxis om att även familjemedlemmar i det andra landet kan få familjeförmåner, handlar om de fall när personen i det behöriga medlemslandet inte uppfyller de nationella villkoren men familjemedlemmen gör det. Det kan till exempel handla om att föräldern som arbetar i Sverige inte vårdar barnet och av den anledningen inte har rätt till föräldrapenning.

När en familjemedlem ansöker om föräldrapenning från Sverige utan att själv vara försäkrad här kallas det för härledd rätt. Familjemedlemmen kan ha rätt till inkomstbaserad föräldrapenning från Sverige, om samtliga andra villkor för att bevilja föräldrapenning är uppfyllda. Föräldrapenningen ska då beräknas utifrån den inkomst han eller hon faktiskt har eller har haft i sitt bosättningsland (EU-domstolens dom i mål C-32/18). Det är alltså inte fråga om en jämförelseinkomst (EU-domstolens dom i mål C-257/10, Bergström).

Högsta förvaltningsdomstolens (HFD) dom 6869-17 från 6 februari 2019 har inneburit att föräldrapenningen anses vara en familjeförmån. Det påverkar familjer som ansöker om föräldrapenning och är i gränsöverskridande situationer med andra medlemsländer, dvs. medlemmar i EU, EES eller att det andra landet är Schweiz.

Detta innebär att:

- Familjemedlemmen ska i första hand ansöka om föräldrapenning i det medlemsland där föräldern själv är försäkrad.
- Om rätten till föräldrapenning inte finns eller om alla dagar är uttagna i det andra landet kan familjemedlemmen ansöka om ersättning i Sverige via den andra föräldrarnas socialförsäkring.
- Familjemedlemmen kan inte få föräldrapenning för samma barn och tid som den andra föräldern.
- Familjemedlemmen kan ha rätt till föräldrapenning enligt sin utländska inkomst om villkor för det är uppfyllt.
- Familjemedlemmen behöver inte vara bosatt i Sverige utan kan bo i Norge. Även barnet kan vara bosatt i Norge.

Ovanstående är information från Försäkringskassan Avdelningen för Barn- och familj, 2020-09-25